

NAŠE ŘEČ 3

ROČNÍK 92

ČERVENEC 2009

Vydává Ústav pro jazyk český AV ČR, v. v. i. – Vedoucí redaktorka: PhDr. Markéta Pravdová, Ph.D.; zástupce vedoucí redaktorky: Mgr. Jan Chromý; výkonný redaktor: Mgr. Jakub Dřímál; redaktorka anglických textů: Mgr. Tamah Sherman, Ph.D.

Členové odborné rady: Mgr. Robert Adam, Ph.D.; PhDr. Jan Balhar, CSc.; Prof. Dr. Neil Bermel; doc. PhDr. Ivana Bozděchová, CSc.; Prof. Dr. Markus Giger; doc. PhDr. Zdeňka Hladká, Dr.; PhDr. Milada Homolková, Ph.D.; prof. PhDr. Milan Jelínek, CSc.; prof. PhDr. Jiří Kraus, DrSc.; prof. PhDr. Radoslava Kvapilová Brabcová, CSc.; PhDr. Jana Matušová, CSc.; Prof. Dr. Marek Nekula; PhDr. Ivana Svobodová; PhDr. Ludmila Uhlířová, CSc., dr. h. c.; doc. PhDr. Jan Volín, Ph.D.

Adresa redakce: Ústav pro jazyk český AV ČR, v. v. i., Letenská 4, 118 51 Praha 1, tel.: 225 391 445. Vydavatelská spolupráce: Marcela Hladíková, tiskne PBtisk Příbram.

OBSAH

Člá nky

- Luboš Veselý*, K takzvaným kapacitívům 113
Lenka Nerlich, Konzervativní, či liberální přístup k českému jazykovému standardu? Výsledky sondy mezi mladými českými lingvisty na Univerzitě Řezno 122

Posudky a zprávy

- Robert Adam*, Nad knihou o jazykové regulaci 145
Marek Nagy, Kapesní průvodce pro zlé časy 155
Jakub Dřímál, Druhý díl popularizační příručky 160
Jiří Kraus, Vzpomínka na Jaroslava Kuchaře 163

Drobnosti

- Martina Ireinová*, *Knihotoč* 165

- Z dopisů jazykové poradně 167

LUBOŠ VESELÝ

K takzvaným kapacitivům

On so-called capacity verbs

The article deals with capacity verbs, defined as verbs expressing the ability of the left-hand complement to perform the action described by the underlying verb. The following problems are discussed: 1. The aspect of capacity verbs. 2. Their usage in reference to non-actual actions only, or to a concrete action as well. 3. The appropriateness of distinguishing them from other verb classes. 4. The ‘ability’ meaning of their *u-* prefix. 5. Their membership in the class of Aktionsart verbs (procedurals). Also included is a polemical reaction to F. Štícha’s article on verbal adjectives ending in *-cí* (*udělavící*), published in the SaS in 2008.

Key words: Aktionsart, capacity verbs, verbal aspect

Klíčová slova: způsoby slovesného děje, kapacitiva, slovesný vid

*Ústav pro jazyk český AV ČR, v. v. i.
Letenská 4, 118 51 Praha 1
vesely@ujc.cas.cz*

LENKA NERLICH

Konzervativní, či liberální přístup k českému jazykovému standardu? Výsledky sondy mezi mladými českými lingvisty¹ na Univerzitě Řezno

Conservative or liberal attitude towards the Czech standard language? Results of a study among young Czech linguists at the University of Regensburg

This article is comprised of two parts: the first, empirical part focuses on the linguistic customs within a formal context as well as on the attitude towards the Czech standard language of eight students of Czech Studies at different Czech universities. The results show that our respondents are capable of using the standard language. Additionally, they consider it to be adequate in a highly formal context. Their attitude towards the current Czech standard language is positive; they refuse a move or extension towards substandard language. The second, theoretical part discusses a number of approaches of western standardology with respect to terminology and variability within the linguistic standard.

Keywords: attitude towards the Czech standard language, current approaches of western standardology, linguistic customs

Klíčová slova: přístup k českému jazykovému standardu, aktuální příspěvky západní standardologie, jazykový úzus

*Institut für Slavistik, Universität Regensburg
Universitätsstr. 31, 93040 Regensburg
lenka.nerlich@sprachlit.uni-regensburg.de*